

Irodalmi műhelyek vidéken 2.

Tiszatáj

Paradox módon a századforduló és a századelő magyar irodalmának egyik fellegvárában, Szegeden nincsenek komoly, nagy tekintélyű irodalmi folyóirathagyományok. Tömörkény, Móra, Juhász Gyula, Radnóti, József Attila versei, tárcái, novellái, esszéi napilapokban jelentek meg. Tiszavirág-életű kezdeményezések közt a *Széphalom* élt legtovább, 1927—1935-ig havonta, majd 1943-ig évente egy kötetben jelent meg. Rendszeres irodalmi folyóirat csak 1945 után — a *Délvidéki Szemle* utóadaként — a *Tiszatáj* megindulásától (1947) létezik Szegeden.

A *Tiszatáj* mai arculata az utóbbi öt-hat évben alakult ki. Alapvető programjuk változatlanul a szocialista irodalom ápolása: sokszínűen realiztikus valóságírodalmat közreadni prózában és költészetben egyaránt, ami természetesen nem zárja ki, sőt feltételezi más különböző stílusirányzatok megjelenését is. Szép kötelességnek tekintve kezdettől figyelmesen ápolják a város irodalmi-művészeti hagyományait. Fontosabb állandó rovataik is e fő koncepcióból sarjadtak. A folyóirat számainak mintegy felét-harmadát kitevő szépirodalmat a jobbra váltakozó *Tanulmány*, *Örökség*, *Hazai tükör* rovatok anyagai, illetve másik állandó rovatuk a „Kelet-európai néző” valamint a *Kritika*, illetve *Művészet* rovatok követik.

Szépirodalmi rovatuk országosan nyitott, bár van állandó törzsgárdájuk is. Egy-két sze-

gedi kötődésű és nem szegedi alkotók sorából: Illyés Gyula, Keresztury Dezső, Csoóri Sándor, Kormos István, Jókai Anna, Galgóczi Erzsébet, Raffai Sarolta, Mocsár Gábor, Tóth Béla, Utassy József, Simai Mihály, Fodor András, Csorba Győző és mások.

Nagy figyelemmel kísérik a magyar irodalom fontos évfordulóit. Ez évben a kolozsvári *Korunk* 50., Németh László születésének 75. jubileumáról; továbbá Erdei Ferenc-, Lengyel József-, Berzsenyi Dániel és Balogh Edgár-évfordulókról emlékeznek meg.

Jellegzetes állandó rovatuk, a „Kelet-európai néző” a folyóirat sajátos arcélét is jelenti. Azt, amit Debrecennek a közművelődés vagy Kecskemétnek a szociográfia jelent. Régtől fogva hirdetik, vallják, hogy a kelet- és közép-európai népek kulturális, történelmi együvé tartozása, egymásrataltsága feltételezi egymás értékeinek az ismeretét és megismertetését is; különös tekintettel a mai romániai magyar irodalomra. Állandó kapcsolatban állnak lengyel, csehszlovák és román irodalmi műhelyekkel, mialatt ottani kollégáik mai magyar írók és költők műveit ültetik át: verseket, esszéket és szépprózát — kölcsönösen.

Kritikai munkájukban nem a „mennyi?” kérdése, hanem a lap arculatához illeszkedő művek értékszelekciójának kérdése dominál. Itt is országos gárdával dolgoznak: Tüskés Tibor, Fülöp László, Vekerti László vagy Bodri Ferenc épp úgy munkatársaik, mint a szegedi Cserdi Lajos, Grezsa Ferenc vagy Nikolányi István.

A *Tiszatáj* főszerkesztője: Vörös László, helyettese: Annus József.



BAKA ISTVÁN

Ősz

A szürke szerzetescsuhás krumpli bebujt a földbe, és rozsdás páncélban kísért bogácsként Don Quijote.

Milyen rontás vetköztetett sorstalanná, bokrok, füvek?
Esik — Merlin csontujja ír a vizre varázsgyűrűket?
Esik — ezer Szent György hajít dárdát a sárkány-diófára.
Esik — a pokol köreit rajzolgatja a pocsolyákra.

A pocakos krumpli-barátok horkolnak már a föld alatt, és didereg bogáncssisakban, ami jó belőlünk maradt.

FARKAS ÁRPÁD

A Tökély kiszemeltje

Bolyai János emlékének

Elmém, hogy működjék, ne csak lásson,
tartottam csikóként parázsom,
s lettem jó járása, kedve
végett a Tökély kiszemeltje.

Nem hódolhatok én e ritka öröklétnek, mely elnémitna,
hatalomnak, ha nincs már arca,
zsarnoknak, kinek nincs hatalma,
ürnek, amelyben nincsen helye
gondolatnak — hogy megligyelje.

Akarom, kitessék konok voltom:
saruit immár meg nem oldom,
nem fogadok fölőbém rendet,
csak mit magamnak én teremtek.

Tántoroghat a Tökély dultan
köröttem, mert már megtanultam
szitni piciny parázból lángot —
s a Semmiből egy új világot!